

Pera Müzesi

Haliçe ve Fatih tarafına tepeden bakan bir binaydı Pera Müzesi. Üzerinde koskoca bir afiş “Temelde İnsan” başlıklı sergiye çağırıyordu insanları ama gelen o kadar da yoktu sessizdi sakindi.

İçeriye girdiğimde öyle mistik ve karanlık bir müze havası hiç yoktu. Biletlerimizi temin ettiğimiz bayan güler bir yüzle beşinci kattan başlayabilirsiniz dedi ve çıktık. Bizi beşinci katta İhsan Cemal Karabucak'ın seksen yedi eserinin bulunduğu sergi karşıladı. İçeride kimse yoktu diyebilirim güvenlikçiler suskun telsizleri bile konuşmuyordu burada. Kendisini pazar çizeri olarak tanıtan bu ressamın eserlerini görünce aslında hiçte bir pazar ressamı olmadığını tam bir renk ustası doğuştan yetenekli bir ressam olduğunu tasdikledim içten içe eserlerine bakarken. Bütün bu eserleri arasında seyre dalmışken kendi çizdiği otoportresi gözüme takıldı en çok seyre daldığım eseri idi. Eser içimde öyle büyük heyecanlar ve hayranlıklar uyandırmadı ama bende yapmalıyım mutlaka ne güzel olmuş diye dedirtti içimden kendini çizmek çok zor olsa gerek bir insan için düşününce. Hep bir iyi oldumu kaygısı besleyerek çizmek endişeli endişeli fırça vurmak hepsi bu resimde. Belki de sanatçı bu hiç düşündüğüm gibi bir telaş olmadan akışında çizdi bu eserini bilinmez. İçeride gezerken sağlanan sessizlik öyle bir sessizlikli boş beyaz duvarlara bakarken bile bir düşünceye dalıyorum istanbul'un ortasında bu karmaşada azcık bir nefes alıyordum eserlerin içinde.

Ben eserlerin arasında kaybolurken Michael Ress, Leonel Moura, Frak Gillette, Roona Pondick, Susanne Anker gibi temelde birbirinden farklı konularda eserler veren ancak “Temelde İnsan” sergisinde bir araya getirilerek farklı ve sanat olgusunun özünden bir parça alınmış gibi birleştirilen bir sergide buldum kendimi. Serginin resmi açıklaması çok uzun uzadıya ve abartılmıştı bana göre; zaten sanatın her insanda uyandırdığı his farklı değimliydi? Biraz önceki otobiyografide hissettiklerimi başkası hiç hissetmemiş bile olabilirdi.

“Temelde İnsan” sergisi ne işle uğraşılırsa uğraşılırsın temelinde insan vardı diyordu attığınız adımda, yaptığınız yemekte, çizdiğiniz resimde, şekil verdiğiniz heykelde herbişeyin temelinde insan var diyordu eserleriyle örneğin:

Alt tarafta karmaşılaştırılan ve bana göre insan beynine benzetilen bu eser insanın beyninde yetişen bir ağacı ve daha sayfalarca anlatılacak derinlikte anlamları taşıyordu. Öyle ki ağacın düz değil de tam yamuk duruşu köklerindeki karmaşıklığın dibini görece kadar açık aralıklı oluşu , dallarında yaprak olmaması. Herşey bir insanı anlatıyordu baktığımızda zaten dünyadaki hangi canlı böyle bir eser verebilirdi ki temelde?

Bir diğer eser olan ve kapıdaki afişin kapağı olan insan silüetlerinden yapılmış bu kolye hayatın her alanından her şeyde temelinde insanın olduğunun ispatıydı işte. Sanatçıların aslında yaptıkları özel bir uğraş, çaba yoktu. Bizlere aktarmak istedikleri mevzu bahis olan “Temelde İnsan”, farklı görenlerin, farklı düşünenlerin zaten bildiği bir şeydi onlarda sadece farklılaştırmıştı o kadar. Bu sanatçılara her şeyin temelinde insan olduğunu hatırlattıkları için birden bir tebessüm belirdi yüzümde.

İstanbul görünümüleri, kent ve yaşam sergileri'nin arasında gezerken birden bir eser çarptı gözüme “Kaplumbağa Terbiyecisi” sonra tekrar tekrar ve tekrar baktım gerçekten oydu. İtiraf etmeliyim ki onun orda sergilendiğini bilmiyordum ve bilmediğim için bu kadar şaşkındım. Gerçek mi diye düşündüm kendi kendime. Duvardaki açıklamasında; Osman Hamdi bey ve Kaplumbağa Terbiyecisini okuduğumda evet gerçek dedim kendi kendime. Çünkü bu eser öyle bir eser ki; Lale Devri'nde Sadabad eğlenceleri sırasında, geceleri bahçelerin aydınlatılması için kaplumbağaların

sırtlarına mumlar dikilerek serbest bırakıldıklarını resmetmesi bir yana sanata ve sanatçıya aç
ülkemde kime sorsanız resmi bildiği, adeta herkesce idol haline gelen bir eser olmasıdır. Monalisa'yı
çocuk, gen yaşlı hayranlıkla imrendiğimiz toplumumuzda, bizden bir eseri o kaplumbağa
terbiyecisi. Sanatıyla , çizimiyle, anlattıklarıyla bizden bir eser. İşte bu yüzden ona biçilen değer
önemsizdi, milyonların önemi yoktu onun için. Kaplumbağa terbiyecisi resmine hayranım , o bir
idoldür herkeste bizimde sanatımız, bizimde sanata değer veren bir anlayışımız olduğunun somut bir
halidir o.

Yavaş yavaş serginin sonuna geliyorduk bizi son sergi olan "Düşler Kenti İstanbul" sergisi
karşladı. İçerisinde İstanbul'un çeşitli dönemlerinde kullanılan; ağırlık ölçüleri ve çiniler bulunduran
bu sergi bizi kısa bir tarihi yolculuğa çıkardı o dönemlerde kullanılan ölçü birimlerinin çoğunu hala
kullandığımızı fark ettim. Ağırlık ölçüleri ve çinilerin hem kullanım amacı taşınması hem de bir sanat
eseri oldukları vurgulanması çok güzeldi farklıydı ve farklı olanlar iyiydi . Zaten Pera sanat galerisi veya
pera sanat evi değildi buranın ismi Pera Müzesiydi hem sanatın hemde tarihin vurgulandığı bir mekan
dı mekanın anlamına uygundu da bu son sergi hem tarihi hem de sanatı iç içe sunuyordu bize. Ben bir
sergi daha beklerken bir baktım ki girdiğimiz yerdeydim. Gerçekten zevk almıştım nadiren yaptığım
sanat faaliyetlerini sıklaştırmalıydım. Hiç sıkıcı değildi aksine derin, düşüncelere, derin çizgilere daha
önce bu kadar dalmamıştım.